

Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli

<https://lscdn.pl/pl/publikacje/cww/przedmioty-humanistyczn/14752,Wielokulturowe-aspekty-edukacji-polonistycznej.html>
04.12.2024, 02:51

Data publikacji: 17.10.2024

Autor: Beata Bojar

Wielokulturowe aspekty edukacji polonistycznej

Artykuł jest relacją z kolejnego projektu wielokulturowego, realizowanego w kilku szkołach na terenie województwa lubelskiego, który uwzględniał między innymi lekcje otwarte przeprowadzone przez nauczycieli.

Termin wielokulturowość w odniesieniu do edukacji to włączenie pewnej wizji świata, jaką mają różne społeczeństwa ludzkie, do całościowego zrozumienia zjawisk kulturowych.

Głównymi celami edukacji wielokulturowej jest zwiększenie szacunku do drugiego człowieka i wartości, które reprezentuje oraz uznania odmienności kulturowych jako równoprawnych, a także zapobieganie dyskryminacji we wszystkich jej formach. Edukacja wielokulturowa ma na celu zwiększenie pluralizmu w społeczeństwie, opiera się bowiem na najważniejszych ideałach demokracji.

Podstawa programowa z języka polskiego i lektury proponowane młodzieży w szkole ponadpodstawowej do takich wartości się odnoszą. Dyskurs na temat „Innego”, który nie jest „Obcy”, lecz interesujący, odmienny, ekscytujący, jest wpisany w program literatury romantycznej. Fascynacja Orientem to jeden z przejawów tego zjawiska. Młody człowiek w szkole ponadpodstawowej poznaje to otwarte spojrzenie na współistnienie różnych kultur w „Sonetach krymskich” Adama Mickiewicza – załącznik nr 1.

Dla nauczyciela języka polskiego lekcje literatury romantycznej mogą być inspiracją do dyskusji na temat różnorodności kulturowej jako wartości uniwersalnej – załącznik nr 2, 3.

Temat pogranicza, echa trudnej i dramatycznej historii zapisanej w opowiadaniu Andrzeja Stasiuka „Miejsce” to kolejna propozycja dla nauczycieli, którzy zechcą zmierzyć się interpretacją osadzoną w kontekście historycznym, religijnym i wielokulturowym. Poniższa prezentacja zawiera wiele pomysłów, które można

wykorzystać przy realizacji tematów związanych z tą lekturą. Znajdują się w niej zagadnienia dotyczące analizy struktury opowiadania, interpretacji sensów jawnych i ukrytych oraz zagadnienia maturalne (tematy wypracowań, zadania z testu historycznoliterackiego i przykłady pytań jawnych i niejawnych na egzamin ustny z języka polskiego), które mogą być wykorzystane przez nauczyciela w trakcie lekcji w dowolnym zakresie – załącznik nr 4.

Dodatkowe materiały dla uczniów zawierają dwie propozycje realizacji lektury. Pierwsza z nich odnosi się do sterowanej analizy opowiadania „Miejsce” w oparciu o pięć kart pracy (załącznik nr 5) i umożliwi omówienie lektury w węższym zakresie na jednej jednostce lekcyjnej. Druga jest propozycją rozszerzoną o dodatkowe konteksty: literackie, historyczne i polityczne (załącznik nr 6) – polecana szczególnie w klasach realizujących materiał w zakresie rozszerzonym. Decyzję o szerokim i wieloaspektowym omówieniu lektury każdorazowo podejmuje nauczyciel, uwzględniając kompetencje literackie i kulturowe swoich uczniów oraz własny plan pracy w ostatniej klasie szkoły ponadpodstawowej.

Jeszcze inną formę pracy z uczniami związaną z historią naszego regionu, polegającą na poszukiwaniu śladów wielokulturowości w miejscu zamieszkania, można odnaleźć w projekcie „Spacer po Łęcznej” – załącznik nr 7.

To co było oczywistością dla społeczeństwa polskiego do czasów II wojny światowej, czyli współistnienie kulturowe, dzisiaj wymaga nie tylko przypomnienia, ale i odtworzenia, by młody człowiek poszukujący własnej tożsamości mógł zrozumieć i zaakceptować niejednorodność dziedzictwa kulturowego – załącznik nr 8.

Polska szkoła XXI wieku powinna wychowywać młodzież, która zna i ceni wartości własnego narodu, ale także szanuje odrębność innych. Wychowanie młodego człowieka jako samodzielnie myślącego, otwartego, pozbawionego kompleksów i rozumiejącego, że „inność” nie musi oznaczać „obcości” i nie jest zagrożeniem dla wartości uniwersalnych, jest celem współczesnej edukacji.

Beata Bojar

doradca metodyczny LSCDN z języka polskiego i ds. wielokulturowości

[Zal_1_Wielokulturowosc_komentarz_do_lekcji.pdf, 78.98 KB, 17.10.2024](#)

[Zal_2_Droga_nad_przepascia_prezentacja.pdf, 456.41 KB, 17.10.2024](#)

[Zal_3_Droga_nad_przepascia_scenariusz_lekcji.pdf, 255.58 KB, 17.10.2024](#)

[Zal_4_Miejsce_Andrzej_Stasiuk_prezentacja_do_lekcji.pdf, 1.89 MB, 17.10.2024](#)

[Zal_5_Miejsce_praca_w_grupach.zip, 486.76 KB, 17.10.2024](#)

[Zal_6_Pusty las_Jozek_praca w grupach zip, 914.53 KB, 17.10.2024](#)

[Zal_7_Opis innowacji metodycznej pdf, 61.31 KB, 17.10.2024](#)

[Zal_8_Scenariusz innowacji_Spacer po Łecznej pdf, 269.13 KB, 17.10.2024](#)

[Powrót do poprzedniej strony](#)

[PoprzedniStrona](#)